

ŚRODKI TRANSPORTU WODNEGO I URZĄDZENIA PŁYWAJĄCE	NORMA BRANŻOWA	BN-71 3721-05
	Linia wałów Czopy wałów śrubowych stożkowe o zbieżności 1:12	
	Grupa katalogowa V 44 ¹⁾	

1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są czopy wałów śrubowych stożkowe o zbieżności 1:12 stosowane na statkach morskich.

2. Normy związane

PN-68/M-02138 Odchyłki kształtu i położenia. Wartości liczbowe

BN-71/3721-07 Linia wałów. Sprawdziany wyposażeniowe do stożków śrub i wałów śrubowych

Pozostałe normy związane podano w tabl. 1 na str. 2.

3. Rodzaje. W zależności od kierunku skrętu,

rozdziela się dwa rodzaje czopów:

- z gwintem prawym - nie wyróżniane w oznaczeniu,
- z gwintem lewym - lewy.

4. Przykład oznaczenia

a) czopa wału śrubowego o średnicy $D = 320$ mm i długości stożka $L = 630$ mm z gwintem lewym:

CZOP 320×630 lewy BN-71/3721-05

b) czopa wału śrubowego o średnicy $D = 320$ mm, długości stożka $L = 630$ mm i długości końcówki gwintowanej $l_1 = 200$ ²⁾ z gwintem lewym:

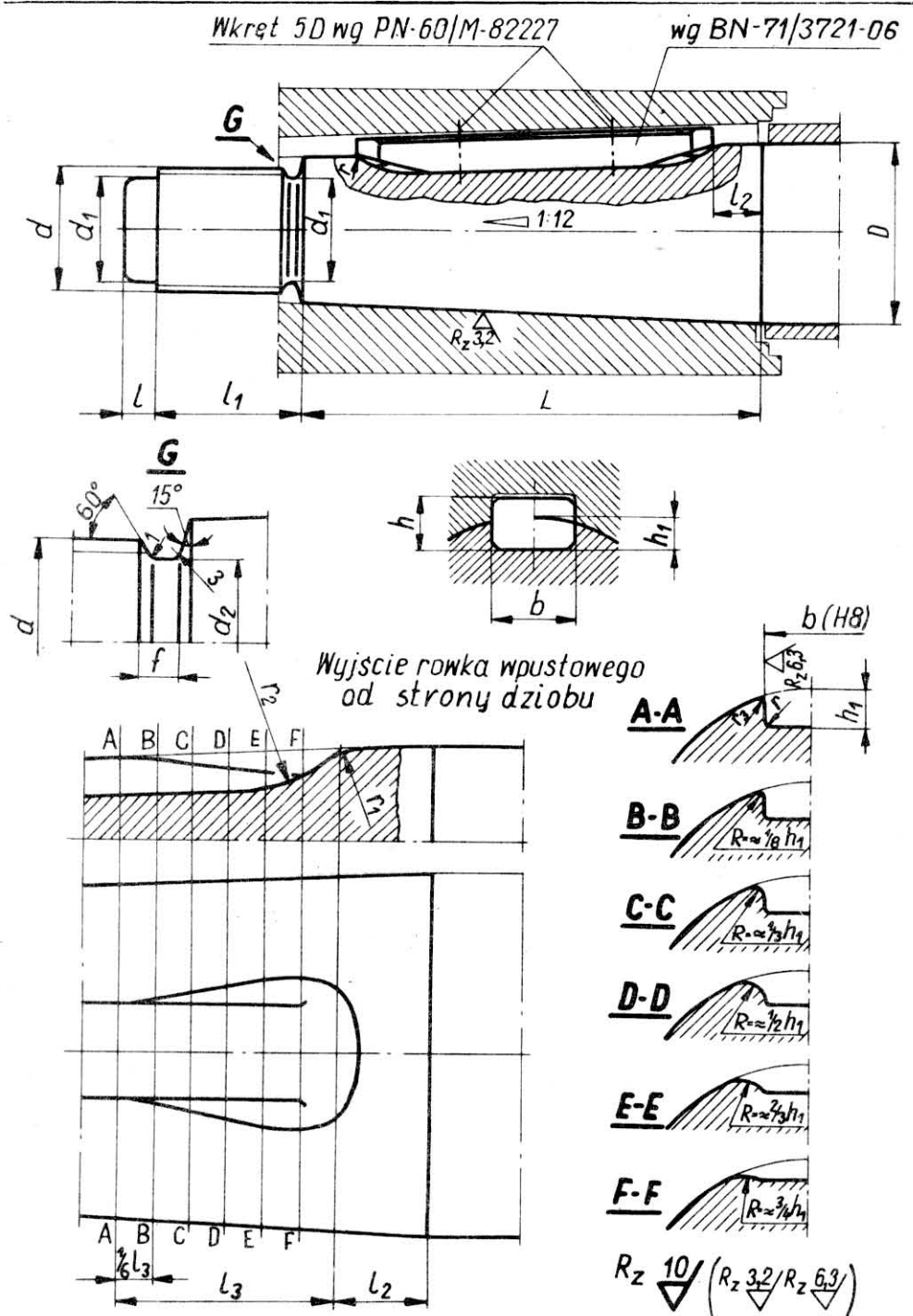
CZOP 320×630×200 lewy BN-71/3721-05

5. Wymiary w mm. Czop wału wg rys. 1 i tabl. 1.

Wkręt - wg rys. 2 i tabl. 2 na str. 4.

¹⁾ Symbol wg SWW: 1059-11.

²⁾ Dopuszcza się stosowanie innych długości l_1 określanych przez konstruktora w przypadku stosowania innego sposobu zabezpieczania śruby niż nakrętką wg BN-71/3721-08.

Rys. 1

3721-05-1

Centrum Techniki Okrętowej w Gdańsku
 Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Okrętowego dnia 29 września 1971 r.
 jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 stycznia 1973 r.
 dla statków projektowanych po terminie obowiązywania
 (Dz. Norm. i Miar nr 3/1972 poz. 4)

Tablica 1

Śred- nica ważu D	L ¹⁾	b	d w klasie średniodo- kładnej wg PN-60/M-02113	d ₁	f	h ₄	l	l ₁	l ₂	l ₃	r	r ₁	r ₂	r ₃	Wpust wg BN-71/3721-06	Wkret 5D wg PN-60/M-82227							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17							
100	180÷280	28	M70×6	61	8	10	30	85	25	60	2	20	40	0,3	28×16×(L-40)	M10×20							
105	200÷280		M72×6	63				90															
110	200÷320		M76×6	67				95															
115	200÷320	32	M80×6	71				11	30	95		30	66		2	22	44	0,3	32×18×(L-50)	M10×22			
120	220÷360		M80×6	71						100													
125	220÷360		M85×6	76						105													
130	220÷360	36	M90×6	81				12	30	105		35	72		2	24	48		0,3	36×20×(L-60)	M10×25		
135	250÷400		M95×6	86						110													
140	250÷400		M95×6	86						115													
145	250÷400	40	M100×6	91				13	40	115		40	78		2,5	26	52			0,3	40×22×(L-60)	M12×28	
150	280÷450		M100×6	91						125													
155	280÷450		M105×6	96						130													
160	280÷450	40	M110×6	101				15	40	125		45	90		2,5	30	60				0,3	45×25×(L-70)	M12×30
165	280÷500		M115×6	106						135													
170	320÷500		M115×6	106						140													
175	320÷500	45	M120×6	111	17	50	135	50	102	3	34	68	0,4	50×28×(L-80)	M12×35								
180	320÷500		M125×6	116			140																
185	320÷560		M125×6	116			145																
190	360÷560	50	M130×6	121	20	50	140	55	120	3,5	40	80		0,4	56×32×(L-90)	M16×40							
195	360÷560		M135×6	126			145																
200	360÷560		M140×6	131			150																
205	360÷560	50	M145×6	136	20	50	145	55	120	3,5	40	80			0,4	56×32×(L-90)	M16×40						
210	400÷630		M145×6	136			155																
215	400÷630		M150×6	141			160																
220	400÷630	50	M155×6	146	20	50	140	55	120	3,5	40	80				0,4	56×32×(L-90)	M16×40					
225	400÷630		M155×6	146			155																
230	400÷630		M160×6	151			160																
235	450÷710	56	M160×6	151	20	50	145	55	120	3,5	40	80					0,4	56×32×(L-90)	M16×40				
240	450÷710		M165×6	156			155																
245	450÷710		M170×6	161			160																
250	450÷750	56	M170×6	161	20	50	150	55	120	3,5	40	80	0,4					56×32×(L-90)	M16×40				
260	450÷750		M180×6	171			155																
270	500÷800		M185×6	176			160																
280	500÷800	63	M195×6	186	20	50	155	55	120	3,5	40	80		0,4				63×32×(L-90)	M16×40				
280	500÷800	63	M195×6	186			160																

cd. tabl. 1

Średnica wału D	L ¹⁾	b	d w klasie średniodo- kładnej wg PN-60/M-02113	d ₁	f	h ₁	l	l ₁	l ₂	l ₃	r	r ₁	r ₂	r ₃	Wpust wg BN-71/3721-06	Wkret 5D wg PN-60/M-82227
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
290	500÷850	63	M200×6	191		20			60	120	4	40	80		63×32×(L-90)	M16×40
300	560÷900	70	M210×6	201	10			165							70×36×(L-100)	M16×45
310	560÷900		M215×6	206		22		170				44	88			
320	560÷950		M220×6	211				175	70	132						
330	630÷950		M230×6	221								5				
340	630÷1000		M240×6	231				55								
350	630÷1000	80	M250×6	241				180							80×40×(L-110)	M16×45
360	630÷1060		M250×6	241		25			80	150		50	100	0,4		
370	710÷1060		M260×6	251												
380	710÷1120		M265×6	256					185							
390	710÷1120	90	M270×6	261											90×45×(L-130)	M20×50 ²⁾
400	710÷1180		M280×6	271		28										
410	750÷1180		M290×6	281					195	90	168	5,5	56	112		
420	750÷1250		M290×6	281												
430	800÷1250		M300×6	291												
440	800÷1320		M300×6	291					205							
450	800÷1320	100	M310×6	301	12										100×50×(L-140)	M20×55 ²⁾
460	850÷1320		M320×6	311					215							
470	850÷1400		M330×6	321						100	186	6,5	62	124		
480	850÷1400		M340×6	331		31										
490	900÷1400		M350×6	341					225							
500	900÷1500		M350×6	341				70								
510	900÷1500	110	M360×6	351											110×55×(L-160)	M20×60 ²⁾
520	950÷1500		M370×6	361					235					0,6		
530	950÷1500		M380×6	371		33				110	198		66	132		
540	950÷1600		M380×6	371					250							
550	1000÷1600		M390×6	381								7,5				
560	1000÷1600	120	M400×6	391											120×60×(L-170)	M20×65
570	1000÷1700		M400×6	391		36			260							
580	1060÷1700		M410×6	401						120	216		72	144		
590	1060÷1700		M420×6	411												
600	1060÷1800	M420×6	411					270								
610	1120÷1800	130	M430×6	421											130×65×(L-190)	M24×75 ²⁾
620	1120÷1800		M440×6	431		39	85		280	135	234	8,5	78	156		

cd. tabl. 1

Śred- nica wału D	L ¹⁾	b	d w klasie średnioko- kładnej wg PN-60/M-02113	d ₁	f	h ₁	l	l ₁	l ₂	l ₃	r	r ₁	r ₂	r ₃	Wpust wg BN-71/3721-06	Wkręt 5D wg PN-60/M-82227
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
630	1120÷1800	130	M450×6	441	12	39	85	280	135	234	8,5	78	156	0,8	130×65×(L-190)	M24×75 ²⁾
640	1180÷1900		M450×6	441				290								
650	1180÷1900		M460×6	451				300								
660	1180÷1900		M470×6	461				310								
670	1250÷2000	140	M470×6	461	12	42	85	310	145	252	9,5	84	168	140×70×(L-200)	M24×80 ²⁾	
680	1250÷2000		M480×6	471				320								
690	1250÷2000		M500×6	491				330								
700	1250÷2000		M510×6	501				340								
710	1250÷2120	150	M510×6	501	12	45	95	320	160	270	10	90	180	150×75×(L-220)	M24×85 ²⁾	
720	1320÷2120		M520×6	511				330								
730	1320÷2120		M530×6	521				340								
740	1320÷2120		M540×6	531				355								
750	1320÷2240	160	M540×6	531	12	48	100	330	175	288	11	96	192	160×80×(L-240)	M24×90 ²⁾	
760	1400÷2240		M550×6	541				355								
770	1400÷2240		M560×6	551				365								
780	1400÷2240		M570×6	561				365								
790	1400÷2360	160	M570×6	561	12	48	100	340	175	288	11	96	192	160×80×(L-240)	M24×90 ²⁾	
800	1400÷2360		M580×6	571				355								
810	1500÷2360		M590×6	581				365								
820	1500÷2360		M590×6	581				365								
830	1500÷2500	160	M600×6	591	12	48	100	355	175	288	11	96	192	160×80×(L-240)	M24×90 ²⁾	
840	1500÷2500		M600×6	591				365								
850	1500÷2500		M610×6 ³⁾	601				365								
860	1600÷2500		M620×6 ³⁾	611				365								

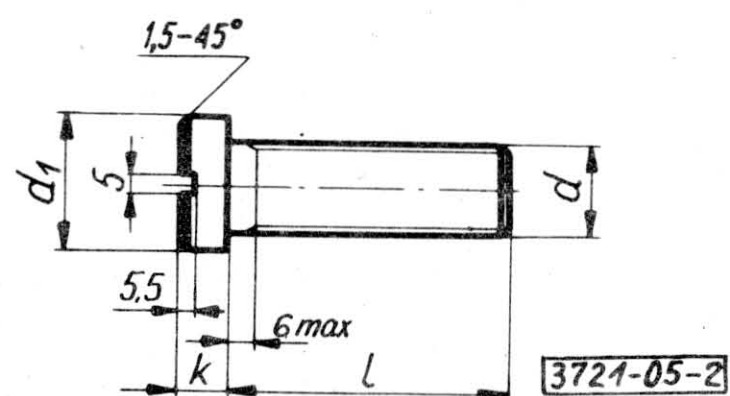
1) Obowiązujący szereg długości stożków: 180, 200, 220, 250, 280, 320, 360, 400, 450, 500, 560, 630, 710, 750, 800, 850, 900, 950, 1000, 1060, 1120, 1180, 1250, 1320, 1400, 1500, 1600, 1700, 1800, 1900, 2000, 2120, 2240, 2360, 2500.

2) Wymiary wkrętów - wg rys. 2 i tabl. 2.

3) W klasie średniokładnej wg PN-60/M-02113.

Tablica 2

d	d ₁	k	l	Masa kg
M20	30	11	50	0,165
			55	0,175
			60	0,185
			65	0,196
M24	36	13	75	0,328
			80	0,342
			85	0,358
			90	0,373

Rys. 2

6. Wykonanie. Oś wzdłużna rowka na wpust nie powinna odchyłać się więcej niż 0,05 mm/m od osi wzdłużnej stożka wału.

Wpust powinien przylegać do dna rowka wału.

Bicie stożków względem powierzchni środkujących powinno odpowiadać szeregowi odchyłek VI wg PN-68/M-02138.

Stożek powinien być spasowany ze sprawdzianem wg BN-71/3721-07 tak, aby przyleganie od strony większej średnicy było pełne, natomiast od strony mniejszej średnicy dopuszczalne jest istnienie szczeliny jednak nie większe, niż 0,05 mm i głębokości mierzonej szczelinomierzem - nie większej niż 1,5 mm.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE do BN-71/3721-05

1. Istotne zmiany w stosunku do PN-62/W-33101

a) rozszerzono zakres normy na przedmiotową pełną i typoszereg czopów do średnicy wałów $D = 860$ mm ze stopniowaniem średnic co 5 mm dla D do 250 mm i co 10 mm dla pozostałych,

b) poprawiono wymiary rowków wpustowych wg PN-70/M-85005 i wymiary ich umiejscowienia wg przepisów Instytucji Klasyfikacyjnych.

Dotychczas obowiązująca PN-62/W-33101 zostaje unieważniona z dniem 31 grudnia 1972 r.

2. Odpowiedniki w normach zagranicznych

Francja NFJ65-105 z 1958 r. Linges d'arbres extrémités d'arbres porte-helices

ZSRR ГОСТ 8838-67 Валопроводы судовые соединения конические шпоночные. Типы и основные размеры

3. Zgodność normy z przepisami PRS

Norma jest zgodna z przepisami Polskiego Rejestru Statków.

6 BN-71/3721-05 Linia wałów. Czopy wałów śrubowych stożkowe o zbieżności 1:12
V 44

Zmiana 1
27.6.75 r.

1. Punkt 3 skreśla się; numerację pozostałych punktów zmienia się odpowiednio.
2. W dotychczasowym punkcie 4 przykład oznaczenia zmienia się następująco:
 - a) czopa wału śrubowego o średnicy $D = 320$ mm i długości stożka $L = 630$ mm:
CZOP 320×630 BN-71/3721-05
 - b) czopa wału śrubowego o średnicy $D = 320$ mm, długości stożka $L = 630$ mm i długości końcówki gwintowanej $l_1 = 200$ mm:
CZOP 320×630×200 BN-71/3721-05

— Rys. 1 zmienia się następująco:

